

TÜRKİYE'DEKİ ÜNİVERSİTE ÖĞRENCİLERİNİN REKREATİF ETKİNLİKLERE KATILIM DÜZEYLERİNİN BELİRLENMESİ

Velittin BALCI¹ Aydın İLHAN¹

Geliş Tarihi: 21.12.2005

Kabul Tarihi: 30.01.2006

ÖZET

Bu araştırmanın amacı; Türkiye'deki Üniversite Öğrencilerinin rekreatif etkinliklere katılım düzeylerinin belirlenmesidir.

Araştırma Türkiye'deki 7 üniversitede yapılmıştır. Üniversitelerin rekreasyon programlarına katılan öğrenciler 1318 kişi olarak araştırma grubunu oluşturmuştur. Bilgi toplama aracı olarak araştırmacı tarafından hazırlanan anket kullanılmıştır. Araştırmada elde edilen veriler sayısal ve yüzdelerle dağılımları tablolar halinde gösterilmiştir.

Türkiye'deki yedi coğrafi bölgeden seçilen yedi Üniversite öğrencilerin rekreatif etkinliklere katılım düzeylerini belirlemek amacıyla yapılan bu araştırma sonuçlarına göre: Öğrencilerin %22.5' inin birinci sırada futbol branşını, ikinci sırada %9.5 oranında fitness branşını, daha sonra %14.1 oranında müzik dinlemeyi, %11.6 'sının tavlâ oynamayı ve beşinci sırada %19.6 oranında bilgisayar kullanmayı tercih ettikleri görülmüştür.

Anahtar Kelimeler: Rekreasyon, Üniversite, öğrenciler

THE DETERMINATION STUDENT'S PARTICIPATION LEVELS TO RECREATIONAL ACTIVITIES IN UNIVERSITIES OF TURKEY

ABSTRACT

The purpose of this study want to analyze the determination student's participation levels to Recreational activities in Universities of Turkey.

At this study seven universities was investigated. To this study (n=1318) subjects that contain students, who participated recreation programs. Study was alone by using survey and research methods and as technique questionnaire was used. After the research of literature that was related with subject, distinct questionnaire was to contain knowledge about identity and activities.

As statistical procedure percentage, tabulation multiple comparison test were applied.

According to the research's results, it is commonly reached that the following result, university students; first, participate the activities that are football %22.5 and second %9.5 fitness then following listening music %14.1, playing backgammon %11.6, and %19.6 prefer to using computer .

Keywords: Recreation, Üniversite, Students

GİRİŞ ve AMAÇ

Teknolojik gelişmeye paralel olarak çalışma saatlerinin giderek azalması içinde insanların bir hayli boş zamanlarının olacağını göstermektedir. Boş zaman değerlendirme ile etkinliklerin fazla olması, boş zaman değerlendirme eğitiminin gerekliliğini ortaya koymaktadır (1).

Boş zaman, çalışılmayan zaman dilimini içermektedir. Rekreasyon, iş dışındaki aktivitelerin boş zaman değerlendirme için uyarlanmasıdır. Boş zaman değerlendirme ve rekreasyon bazen aynı anlamda kullanılmaktadır (2). Ancak rekreasyon boş zamanda yapılan etkinlikleri kapsamaktadır.

Boş zamanları değerlendirme etkinliği olan rekreasyon, Gottman ve Glikson'a göre (3), "insan zihninin tazelenmesi, yaşamının canlandırılmasıdır. Rekreasyon, yaratıcı ve kültürel faaliyetlere katılarak bireyin yenilenmesi, biriken arzuların açığa çıkarılmasıdır. Kişinin kendini tatmin veya eğlence için yaptığı uğraşlardır. Sağlıklı yaşamak ve

¹ Ankara Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu

verimli çalışmak dileğinin yerine getirilmesi, olumsuz çevre koşulları nedeniyle oluşan sıkıntı ve stresin atılarak vücut bütünlüğüne kavuşulması için yapılan planlı faaliyetler olarak da görülmektedir (4).

Rekreasyon etkinlikleri düzenlenirken aktiviteleri drama, müzik, el uğraşı, kamp, spor, oyun, dans gibi sosyal ve özel olaylar içeren ev dışı faaliyetler olarak tanımlanabilir. İlgili alanı bireyin dürtü ve motivasyonuna bağlı olarak belirlenebilir. İyi bir şekilde planlandığı ve sunulduğu zaman, rekreasyon demokratik sosyal yaşantı şekillerini her yaşta insana öğretmenin, vatandaşlık duygusunu ve karakter olgusunu oluşturmanın, böylece de insan topluluklarını ev sahiplerine, ailelere ve iş yatırımcılarına özendirerek suç oranını azaltmanın insan kaynaklarını korumanın ve hayat standardını yükseltmenin yollarından birisidir (5).

Boş zaman faaliyetleri kendi felsefesini oluşturmalı, psikolojik, sosyal ve fiziksel olarak sahip olduğu değerlere destek sağlamalıdır. İnsanların uğraş alanı içindeki yaşam biçimini etkileyen çabaları da içermeli, onların toplumun içinde yer alan bireyler olmasına yardım etmeli ve birlikte yaşamı güzelleştirmelidir (6). Üniversite öğrenimi, yıllar boyu devam edecek davranış biçimlerinin oluştuğu en önemli süreçtir. Bu süreçte elde edilecek her pozitif davranış bireyi mutluluğa taşımada bir adım daha ileriye götürecektir. Bu nedenlerle, boş zaman ve rekreasyon üniversite öğrencileri için akademik eğitimin bir parçası olarak yer almalı, öğrenciler rekreasyon kavramının ve boş zamanı değerlendirme eğitiminin kendi hayatlarındaki önemini tespit etmelidirler. Aslında, rekreasyon, bireyler için farklı bir dünya oluşturan ve karşılaşılan zorlukları yenmek için çeşitli deneyimler kazandıran faaliyetleri içerir. Kişilerin ilgi ve eğitimlerini belirlemeye yönelik sürekli çalışmalar yapmak, yaş, kalıtım, eğitim süreci gibi faktörler iyi bir rekreasyon programı için göz önünde bulundurulmalı çok önemli görülmektedir. Çünkü serbest zaman, yaşam içinde çocukluktan yaşlılığa kadar sürekli bireyle birlikte var olacak ve rekreasyon yaşamın her safhasında, insana psikolojik, sosyal ve fiziksel faydaları olacak deneyimler yükleyecektir(7). Bu nedenle rekreasyon temel eğitimin bir parçası olarak desteklenmesi gerekir. Ayrıca eğitimin ana unsuru olarak kabul edilmelidir (8).

Rekreasyon programı; serbest zaman felsefesi, planlama, yönetim, tesis, faaliyet ve işlevini içerir. Bu anlamda programlama bir sanat olarak, yetenek ve pratikle de birleştirilmelidir. Çünkü rekreasyon yönetim ve gözlemcilerin oynadığı önemli ve başarılı rollerle güçlenmektedir (9). Rekreasyon günümüzde gittikçe artan bir değer olarak görülmektedir. Üniversitelerdeki rekreasyon programlarının üniversite gençliği üzerinde çok ciddi bir rolü ve önemi vardır.

Rekreasyon faaliyeti okul yaşamının bir parçasıdır Bugün zamanın büyük çoğunluğunu sınıflarda, laboratuvarlarda ya da çalışma masalarında geçiren her öğrencinin rekreatif etkinliklere katılım ihtiyacı vardır. Bu nedenle üniversitelerin faaliyet programları, rekreasyon ve dinlenme için fırsatlar sağlamalı, modern yaşamın ve okul çalışmalarının verdiği yoğunluğu öğrencinin üzerinden atmalıdır. Bunun için gerekli çaba, planlama ve programlama yapılmalıdır (10). Buna dayanarak yapılacak çalışmanın amaçları:

Türkiye'deki üniversite öğrencilerinin rekreasyon faaliyetlerine katılım düzeylerini belirlemek; üniversitelerdeki rekreasyon faaliyetlerinin yeniden yapılmasına yardım ve katkıda bulunmak; üniversite öğrencilerinin boş zamanlarını nasıl değerlendirdiklerini anlamak; bu alanda yapılmış olan çalışmalara katkıda bulunmak; ayırdıkları ve katıldıkları organizasyonları belirlemektir

MATERYAL VE YÖNTEM

Araştırma tarama modelidir. Konu ile ilgili literatür taranarak, daha önce yapılmış olan araştırma sonuçları incelenmiş, elde edilen bilgiler doğrultusunda "Türkiye'deki Üniversite Öğrencilerinin Rekreatif Etkinliklere Katılım Düzeylerini" belirlemek için hazırlanan bir anket formu kullanılmıştır.

Araştırmanın evrenini, 2003-2004 Eğitim-öğretim yılında Türkiye'deki 7 coğrafi bölgeden seçilen 7 üniversitedeki 3. ve 4. sınıf öğrencileri oluşturmaktadır (toplam 180 bin öğrenci). Üniversitelerin belirlenmesinde devlet ve kampüsü olan üniversiteler dikkate alınmıştır. Bu üniversiteler; Akdeniz Üniversitesi, Atatürk Üniversitesi, Dicle Üniversitesi, Ege Üniversitesi, İstanbul Üniversitesi, Karadeniz Teknik Üniversitesi (KTÜ), Orta Doğu Teknik Üniversitesi (ODTÜ) olarak belirlenmiştir. Her üniversite için 100 erkek, 100 kız olmak üzere 200 tane anket uygulanmıştır. Toplam örneklem sayısı 1400 olarak belirlenmiş, 1380 anket toplanmıştır. Verilerin istatistiksel analizi SPSS for Windows (10.0) istatistik paket programında yapılmıştır. Elde edilen sayısal ve yüzdeler dağılımları tablolar halinde verilmiştir. Tabloların oluşturulmasında ilk beş sıralama dikkate alınmıştır.

BULGULAR

Araştırmada toplanan bilgilerden, aşağıdaki bulgular elde edilmiştir. Bu bulgular;

1. Tercih edilen etkinliklerin üniversitelere göre dağılımı; etkinliklerin sürelerinin üniversiteye göre dağılımı; etkinliklerin gerçekleştirme biçimlerinin üniversitelere göre dağılımı; etkinliklerin, Türkiye genelindeki üniversitelere göre cinsiyete, süre ve gerçekleştirme biçimlerine göre dağılımı yüzdeler olarak belirlenmiştir.

Tablo 1. Türkiye'deki Üniversite öğrencilerinin birinci sırada işaretledikleri etkinlikler

Sıralama	Etkinlik	1. Sırada işaretlenen etkinlik					
		Genel		Erkek		Kız	
		N	%	N	%	N	%
1	Futbol	296	22.5	296	44.3	-	-
2	Voleybol	158	12.0	15	2.2	143	22.1
3	Basketbol	96	7.3	60	1.9	36	5.6
4	Hentbol	21	1.6	13	9.0	8	1.2
5	Tenis	67	5.1	34	5.1	33	5.1
6	Yüzme	83	6.3	30	4.5	53	8.2
7	Fitness	28	2.1	23	3.4	5	0.8
8	Step	22	1.7	3	0.4	19	2.9
9	Badminton	1	0.1	-	-	1	0.2
10	Atletizm	11	0.8	5	0.7	6	0.9
11	Jogging	14	1.1	2	0.3	12	1.9
12	Dans	45	3.4	9	1.3	36	5.6
13	Kayak	6	0.5	6	0.9	54	8.4
14	Doğa yürüyüşü	77	5.9	23	3.4	1	0.2
15	Buz pateni	5	0.4	5	0.7	-	-
16	Masa tenisi	8	0.6	8	1.2	-	-
17	Motor sporları	2	0.2	2	0.3	-	-
18	Yamaç paraşütü	1	0.1	-	-	1	0.2
19	Halk oyunları	15	1.1	10	1.5	5	0.8
20	Tavla	41	3.1	16	2.4	25	3.9
21	Resim	12	0.9	-	-	12	1.9
22	Tiyatro	55	4.2	2	0.3	53	8.2
23	Müzik	94	7.2	29	4.3	65	10.1
24	El işleri	3	0.2	-	-	3	0.5
25	Bilgisayar	125	9.5	62	9.3	63	9.8
26	Bisiklet	28	2.1	15	2.2	13	2.0
	Toplam	1314	100	668	9.3	646	100

Tablo 2. Türkiye'deki Üniversite öğrencilerinin ikinci sırada işaretledikleri etkinlikler

Sıralama	Etkinlik	2. Sırada işaretlenen etkinlik					
		Genel		Erkek		Kız	
		N	%	N	%	N	%
1	Futbol	66	5.3	66	10.2	-	-
2	Voleybol	51	4.1	34	5.3	17	2.8
3	Basketbol	48	3.8	32	5.0	16	2.6
4	Hentbol	10	0.8	9	1.4	1	0.2
5	Tenis	66	5.3	30	4.7	36	5.9
6	Yüzme	102	8.1	43	6.7	59	9.7
7	Fitness	119	9.5	104	16.1	15	2.5
8	Step	80	6.4	20	3.1	60	9.8
9	Badminton	5	0.4	-	-	5	0.8
10	Atletizm	9	0.7	8	1.2	1	0.2
11	Jogging	54	4.3	33	5.1	21	3.4
12	Bowling	9	0.7	8	1.2	1	0.2
13	Dans	61	4.9	8	1.2	53	7
14	Kayak	6	0.5	6	0.9	-	-8
15	Doğa yürüyüşü	45	3.6	18	2.8	27	4.4
16	Dağcılık	11	0.9	9	1.4	2	0.3
17	Masa tenisi	16	1.3	11	1.7	5	0.8
18	Motor sporları	11	0.9	11	1.7	-	-
19	Paraşüt	1	0.1	-	-	1	0.2
20	Halk oyunları	23	1.8	13	2.0	10	1.6
21	Tavla	102	8.1	76	11.8	26	4.3
22	Resim	16	1.3	-	-	16	2.6
23	Tiyatro	72	5.7	15	2.3	57	9.3
24	Müzik	117	9.3	47	7.3	70	11.5
25	El işleri	27	2.2	1	0.2	26	4.3
26	Bilgisayar	89	7.1	32	5.0	57	9.3
27	Bisiklet	38	3.0	10	1.6	28	4.6
	Toplam	1254	100	644	100	610	100

Tablo 3. Türkiye'deki Üniversite öğrencilerinin üçüncü sırada işaretledikleri etkinlikler

3. Sırada işaretlenen etkinlik							
Sıralama	Etkinlik	Genel		Erkek		Kız	
		N	%	N	%	N	%
1	Futbol	36	2.9	34	5.3	2	0.3
2	Voleybol	41	3.3	13	2.0	28	4.6
3	Basketbol	51	4.1	36	5.6	15	2.5
4	Hentbol	2	0.2	2	0.3	-	-
5	Tenis	39	3.1	22	3.4	17	2.8
6	Yüzme	87	7.0	33	5.1	54	8.9
7	Fitness	31	2.5	27	4.2	4	0.7
8	Step	31	2.5	5	0.8	26	4.3
9	Halter	1	0.1	1	0.2	-	-
10	Badminton	7	0.6	7	1.1	-	-
11	Atletizm	12	1.0	12	1.9	-	-
12	Jogging	53	4.2	27	4.2	26	4.3
13	Bowling	23	1.8	20	3.1	3	0.5
14	Dans	66	5.3	22	3.4	44	7.3
15	Kayak	18	1.4	14	2.2	4	0.7
16	Doğa yürüyüşü	67	5.4	35	5.4	32	5.3
17	Dağcılık	20	1.6	20	3.1	-	-
18	Atıcılık-avcılık	2	0.2	-	-	2	0.3
19	Masa tenisi	20	1.6	14	2.2	6	1.0
20	Jimnastik	9	0.7	-	-	9	1.5
21	Halk oyunları	25	2.8	4	0.6	21	3.5
22	Tavla	173	13.9	126	19.5	47	7.8
23	Resim	18	1.4	8	1.2	10	1.7
24	Tiyatro	42	3.4	15	2.3	27	4.5
25	Müzik	197	15.8	93	14.4	104	17.2
26	El işleri	10	0.8	2	0.3	8	1.3
27	Bahçe işleri	6	0.5	-	-	6	1.0
28	Bilgisayar	113	9.0	48	7.4	65	10.8
29	Bisiklet	49	3.9	5	0.8	44	7.3
	Toplam	1249	100	645	100	604	100

Tablo 4. Türkiye'deki Üniversite öğrencilerinin dördüncü sırada işaretledikleri etkinlikler

4. Sırada işaretlenen etkinlik							
Sıralama	Etkinlik	Genel		Erkek		Kız	
		N	%	N	%	N	%
1	Futbol	17	1.4	17	2.8	-	-
2	Voleybol	42	3.5	17	2.8	25	4.2
3	Basketbol	50	4.1	41	6.7	9	1.5
4	Hentbol	3	0.2	-	-	3	0.5
5	Tenis	54	4.5	26	4.3	28	4.7
6	Yüzme	69	5.7	43	7.1	26	4.3
7	Fitness	22	1.8	18	3.0	4	0.7
8	Step	22	1.8	-	-	22	3.7
9	Badminton	4	0.3	4	0.7	-	-
10	Atletizm	24	2.0	14	2.3	10	1.7
11	Jogging	29	2.4	7	1.1	22	3.7
12	Bowling	27	2.2	11	1.8	16	2.7
13	Dans	64	5.3	15	2.5	49	8.2
14	Kayak	6	0.5	6	1.0	-	-
15	Doğa yürüyüşü	65	5.4	27	4.4	38	6.3
16	Dağcılık	12	1.0	12	2.0	-	-
17	Kaya tırmanma	5	0.4	5	0.8	-	-
18	Su altına dalma	2	0.2	-	-	2	0.3
19	Paten	4	0.3	-	-	4	0.7
20	Rafting-Kano	3	0.2	2	3.1	1	0.2
21	Masa tenisi	23	1.9	19	1.0	4	0.7
22	Jimnastik	7	0.6	6	1.0	1	0.2

BALCI, V., İLHAN, A., "Türkiye'deki Üniversite Öğrencilerinin Rekreatif Etkinliklere Katılım Düzeylerinin Belirlenmesi"

23	Motor sporları	11	0.9	11	1.8	-	-
24	Yamaç paraşütü	10	0.8	10	1.6	-	-
25	Eskrim	1	0.1	1	0.2	-	-
26	Halk oyunları	12	1.0	7	1.1	5	0.8
27	Satranç	4	0.3	4	0.7	-	-
28	Tavla	140	11.6	75	12.3	65	10.9
29	Resim	14	1.2	6	1.0	8	1.3
30	Heykel	1	0.1	1	0.2	-	-
31	Tiyatro	80	6.6	11	1.8	69	11.5
32	Müzik	186	15.4	99	16.3	87	14.5
33	Kolleksiyonculuk	3	0.3	3	0.7	-	-
34	El işleri	12	1.0	2	.03	10	1.7
35	El sanatları	3	0.3	-	-	3	0.2
36	Bahçe işleri	4	0.3	4	0.7	-	-
37	Bilgisayar	129	10.7	64	10.5	65	10.9
38	Bisiklet	43	3.6	21	3.4	22	3.7
39	Delte kanat	1	0.1	-	-	1	0.2
	Toplam	1208	100	609	100	599	100

Tablo 5. Türkiye'deki Üniversite öğrencilerinin beşinci sırada işaretledikleri etkinlikler

Sıralama	Etkinlik	5. Sırada işaretlenen etkinlik					
		Genel		Erkek		Kız	
		N	%	N	%	N	%
1	Futbol	33	2.8	29	4.9	4	0.7
2	Voleybol	27	2.3	5	0.9	22	3.8
3	Basketbol	28	2.4	14	2.4	14	2.4
4	Hentbol	10	0.9	10	1.7	-	-
5	Tenis	45	3.8	20	3.4	25	4.3
6	Yüzme	48	4.1	18	3.1	30	5.1
7	Fitness	19	1.6	15	2.6	4	0.7
8	Step	24	2.0	6	1.0	18	3.1
9	Badminton	6	0.5	2	0.3	4	0.7
10	Atletizm	6	0.5	5	0.9	1	0.2
11	Jogging	38	3.2	11	1.9	27	4.6
12	Bowling	10	0.9	5	0.9	5	0.9
13	Dans	114	9.7	30	5.1	84	14.3
14	Kayak	21	1.8	16	2.7	5	0.9
15	Doğa yürüyüşü	63	5.4	16	2.7	47	8.0
16	Dağcılık	1	0.1	1	0.2	-	-
17	Kaya tırmanma	4	0.3	4	0.7	-	-
18	Masa tenisi	18	1.5	13	2.2	5	0.9
19	Jimnastik	16	1.4	11	1.9	5	0.9
20	Squash	10	0.9	10	1.7	-	-
21	Motor sporları	9	1.6	19	3.2	-	-
22	Triatlon	4	0.3	4	0.7	-	-
23	Paraşüt	2	0.2	2	0.3	-	-
24	Yamaç paraşütü	17	1.5	17	2.9	-	-
25	Eskrim	4	0.3	4	0.7	-	-
26	Halk oyunları	13	1.1	6	1.0	7	1.2
27	Satranç	4	0.3	4	0.7	-	-
28	Tavla	54	4.6	34	5.8	20	3.4
29	Resim	12	1.0	4	0.7	8	1.4
30	Tiyatro	40	3.4	7	1.2	33	5.6
31	Müzik	108	9.2	52	8.9	56	9.6
32	Kolleksiyonculuk	5	0.4	5	0.9	-	-
33	El işleri	10	0.9	-	-	10	1.7
34	Bahçe işleri	4	0.3	4	0.7	-	-
35	Bilgisayar	230	19.6	133	22.7	97	16.6
36	Bisiklet	105	9.0	50	8.5	55	9.4
	Toplam	1172	100	586	100	586	100

Tablo 6. Türkiye'deki Üniversite öğrencilerinin işaretledikleri etkinliklerin sıralaması

Sıralama	Genel			Erkek			Kız		
	Etkinlik	N	%	Etkinlik	N	%	Etkinlik	N	%
1.	Futbol	296	22.5	Futbol	296	44.3	Voleybol	143	22.1
2.	Fitness	119	9.5	Fitness	104	16.1	Müzik	70	11.5
3.	Müzik	197	15.8	Tavla	126	19.5	Bilgisayar	65	10.8
4.	Tavla	140	11.6	Müzik	99	16.3	Tiyatro	69	11.5
5.	Bilgisayar	230	19.6	Bilgisayar	133	9.5	Dans	84	14.3

Tablo 7. Türkiye'deki Üniversite öğrencilerinin etkinliklere katılma sürelerinin saate göre sıralaması

Sıralama	Genel			Erkek			Kız		
	Saat	N	%	Saat	N	%	Saat	N	%
1.	2	250	29.4	2	146	29.7	2	104	29.1
2.	3	162	19.1	3	112	22.8	1	81	22.7
3.	4	142	16.7	4	75	15.2	4	67	18.8
4.	1	128	15.1	5	56	11.4	3	50	14.0
5.	5	93	11.0	6	48	9.8	5	37	10.4

Tablo 8. Türkiye'deki Üniversite öğrencilerinin etkinliklere katılma sürelerinin güne göre sıralaması

Sıralama	Genel			Erkek			Kız		
	Gün	N	%	Gün	N	%	Gün	N	%
1.	3	366	28.4	3	188	28.7	3	178	28.2
2.	4	288	22.4	4	165	25.2	4	123	19.5
3.	2	203	15.8	5	104	15.9	2	120	19.0
4.	5	193	15.0	2	83	12.7	5	89	14.1
5.	1	133	10.3	1	54	8.2	1	79	12.5

Tablo 9. Türkiye'deki Üniversite öğrencilerinin etkinliklere katılma sürelerinin aya göre sıralaması

Sıralama	Genel			Erkek			Kız		
	Ay	N	%	Ay	N	%	Ay	N	%
1.	12	239	33.5	12	135	34.8	12	124	32.0
2.	10	162	22.7	10	105	27.1	10	57	17.5
3.	6	55	8.1	6	27	7.0	8	33	10.2
4.	3	49	6.9	8	25	6.4	6	31	9.5
5.	8	44	6.2	3	16	4.1	3	20	6.2

Tablo 10. Türkiye'deki Üniversite öğrencilerinin etkinliklere katıldıkları Organizasyonların türüne göre sıralaması

Sıralama	Genel			Erkek			Kız		
	Organizasyon	N	%	Organizasyon	N	%	Organizasyon	N	%
1.	Bireysel girişim	425	30.5	Bireysel girişim	181	26.1	Bireysel girişim	244	35.0
2.	Sporcu	301	21.6	Sporcu	180	25.9	Üniversite	151	21.6
3.	Üniversite	216	15.5	Topluluk	81	11.7	Sporcu	121	17.3
4.	Topluluk	153	11.0	Kulüp	76	11.0	Topluluk	72	10.3
5.	Kulüp	119	8.5	Üniversite	65	9.4	Kulüp	43	6.2

TARTIŞMA VE SONUÇ

Türkiye'deki yedi coğrafi bölgeden seçilen yedi Üniversite öğrencilerin reaktif etkinliklere katılım düzeylerini belirlemek amacıyla yapılan bu araştırma sonuçlarına göre: Öğrencilerin %22.5'inin birinci sırada futbol branşını, ikinci sırada %9.5 oranında fitness branşını, daha sonra %14.1 oranında müzik dinlemeyi, %11.6'sının tavla oynamayı ve beşinci sırada %19.6 oranında bilgisayar kullanmayı tercih ettikleri görülmüştür.

Erkek öğrenciler kız öğrencilere göre boş zamanlarının daha büyük bir kısmını bedensel aktivitelere ayırmaktadır. Benzer bir sonuç, Kılbaş'ın 1987 yılında gerçekleştirdiği bir çalışmada da görülmektedir (10). Söz

konusu araştırmada, kız öğrencilerin %4.11 'i basketbol etkinliklerine katılırken, erkek öğrencilerin %22.63 'ü katılmaktadır. Yine benzer bir sonuç Balcı'nın 2003 yılında gerçekleştirdiği bir çalışmada (1); erkek öğrencilerin kız öğrencilerden farklı olarak ağırlığı futbol ve basketbol oynamaya verdikleri, buna karşılık kız öğrencilerin tiyatroya, konsere ve dansa gitmeyi tercih ettikleri görülmektedir.

Çalışmada, ankete katılanların boş zamanlarını nasıl değerlendirdiklerinin yanı sıra, söz konusu etkinliklere ne kadar süre ayırdıkları da sorgulanmıştır. Bu çerçevede araştırma grubu tercih ettikleri etkinliklere günde kaç saatlerini, haftada kaç günlerini ve yılda kaç aylarını belirtmeleri istenmiştir. Genel olarak bakıldığında, üniversite öğrencilerinin % 56.2 'sinin yılın en az 10 ayında çeşitli etkinliklerle boş zamanlarını değerlendirdikleri görülmektedir. Ancak değerler, erkek ve kız öğrenciler arasında ayrıştırıldığında, erkek öğrencilerin yüzdesi % 61.9, kız öğrencilerin yüzdesi % 49.5 'e inmektedir. Bu bilgilerden hareketle, kız öğrencilerin okulların kapalı olduğu dönemlerde boş zaman etkinliklerine fazla zaman ayıramadıkları sonucuna ulaşılabilir. Balcı'nın (2003) yaptığı araştırmada benzer sonuçların elde edildiği görülmektedir (1).

Öğrencilerin %48.5 'i günde 2-3 saatlerini boş zaman etkinliklerine ayırabildiklerine işaret etmişlerdir. Ankete katılanların % 50.8 'i işaretledikleri etkinlikleri haftanın 3-4 gününde gerçekleştirdikleri belirtilmiştir. Burada da erkek ve kız öğrenciler arasında yapılan ayrıştırmada fark bulunmaktadır. Erkek öğrencilerin etkinliklere günde 2-3 saat katıldıklarını bildirirken, buna karşılık kız öğrencilerin günde 1-2 saat katıldıklarını belirtmişlerdir.

Çalışmada sorgulanan bir başka konu da, Öğrencilerin tercih ettikleri rekreatif etkinlikleri ne tür bir organizasyona bağlı olarak gerçekleştirdikleridir. Üniversite öğrencilerin % 30.5'nin etkinliklerin bir kısmını bireysel girişimlerle, % 21.6 'sında sporcu olarak gerçekleştirdiklerini ifade etmişlerdir. Yine üniversiteye bağlı organizasyonlardan topluluk ve kulüp seçenekleri toplam % 19.5 'e ulaşmaktadır. Bu da, % 52.1 oranında öğrencilerin katıldıkları rekreatif etkinliklere bireysel ve sporcu olarak katıldıklarını göstermektedir. Öğrencilerin ticari organizasyonları tercih etmediklerini ifade etmişlerdir. Ankete katılan erkek öğrencilerin etkinliklere % 52 oranında bireysel ve sporcu olarak katıldıkları, kız öğrencilerin ise % 56.6 oranında bireysel girişimi ve üniversiteyi tercih ettikleri görülmektedir. Kız öğrencilerin % 21.6 2sı etkinliklere üniversitede katıldıklarını belirtirken, bu oran erkek öğrencilerde % 9.4'e inmektedir. Bu bilgilerden hareketle kız öğrencilerin boş zaman etkinliklerini değerlendirme de üniversite ortamını tercih ettikleri sonucuna ulaşılabilir. Gerçekten rekreasyon, kısa bir süre olsa bile öğrenci üzerindeki gerginliği azaltır. Fazla enerjinin atılması, rekreasyon yardımıyla olabilir. Birey çeşitli faaliyetlerle organize edildiğinde zaman değerlendirilir ve olumlu davranışlar elde edilir (11).

Akdeniz Üniversitesi öğrencilerinin % 21.3 'nün birinci sırada futbol branşını, ikinci sırada % 13.4 oranında yüzme branşını, daha sonra % 14.1 oranında müzik dinlemeyi ve beşinci sırada % 18.1 ile bilgisayar kullanmayı tercih ettikleri görülmüştür. Erkek öğrencilerin kız öğrencilerden farklı olarak ağırlığı futbol ve fitness branşlarına verdikleri bunun yanı sıra müzik dinlemeye, tavla oynamaya ve bilgisayar kullanmaya yöneldikleri görülmektedir. Buna karşılık kız öğrenciler, erkek öğrencilerden farklı olarak boş zamanı daha çok voleybol oynamaya, yüzme bisiklet binmeye müzik dinlemeye, doğa yürüyüşü etkinliklerine katılmaya ayırmaktadırlar.

Atatürk Üniversitesi erkek öğrencilerinin % 54.7'sinin futbol ve tavla oynamayı tercih ettikleri görülürken, kız öğrencilerin % 34.6 'sının doğa yürüyüşü ve müzik dinlemeyi seçtikleri belirlenmiştir.

Akdeniz Üniversitesi kız öğrencilerinden farklı olarak voleybol branşı yerine doğa yürüyüşünü seçmeleri ilgi çeken bir noktadır. Atatürk Üniversitesi Kız öğrencilerinin ve Dicle Üniversitesi Kız öğrencilerinin birinci sırada tercih ettikleri doğa yürüyüşü etkinliği, diğer araştırma yapılan Üniversite Kız öğrencilerinin voleybol branşını tercih etmeleriyle farklılık göstermiştir. Bu farklılığın ortaya çıkmasında Dicle Üniversitesindeki voleybol tesislerinin yetersizliği olarak düşünülebilir.

Dicle Üniversitesi erkek öğrencilerinin boş zamanlarını değerlendirmede Akdeniz Üniversitesi ve Atatürk Üniversitesi erkek öğrencilerle benzerlik gösterdiği, buna karşılık Akdeniz Üniversitesi Kız öğrencilerinin, Atatürk Üniversitesi kız öğrencilerinden ve Dicle Üniversitesi kız öğrencilerinden farklı olarak voleybol ve yüzme branşını seçtikleri görülmektedir.

Ege Üniversitesi öğrencilerinin % 25.5'nin birinci sırada futbol branşını, ikinci sırada % 14.5 oranında yüzme branşını, % 16.7 oranında üçüncü sırada tavla oynamayı, % 12.7'sinin tenis oynamayı ve beşinci sırada % 16.3'nün de ile bilgisayar kullanmayı tercih ettikleri görülmüştür. Ege Üniversitesi Erkek öğrencilerinin sırasıyla % 43.3 'nün futbol branşını, ikinci sırada % 17.6 oranında tavla oynamayı, daha sonra % 12.0'sinin bilgisayar kullanmayı, %15.1'inin dördüncü sırada tenis oynamayı ve beşinci sırada % 14.7 ile müzik dinlemeyi tercih ettikleri görülmüştür.

Ege Üniversitesi Kız öğrencilerinin ilk beş sıradaki işaretledikleri etkinliklere bakıldığında: 1-Voleybol, 2-Yüzme, 3-Bilgisayar-Tavla, 4-Müzik, 5-Tenis-Tiyatro-Bisiklet oldukları görülmektedir. Bu durum Kız öğrencilerinin etkinlik seçiminde, araştırma yapılan diğer Üniversiteler içinde daha çeşitli etkinlik seçtikleri görülmüştür.

Ege Üniversitesi öğrencilerinin ve Akdeniz Üniversitesi öğrencilerinin boş zamanlarını değerlendirme biçimleri benzerlik göstermektedir. Araştırma yapılan diğer üniversite öğrencilerine göre bu üniversitelerde yüzme ve tenis sporları ön plana çıktığı tespit edilmiştir. Bu bilgilerden hareketle, yüzme ve tenis sporlarının seçiminde coğrafi ve iklim faktörlerinin etkili olduğu sonucuna ulaşılabilir.

İstanbul Üniversitesi Erkek öğrencilerinin sırasıyla, % 44.2 'sinin birinci sırada futbol branşını, ikinci sırada % 26.4'ünün fitnees branşını, daha sonra % 22.3'ünün oranında tavlta oynamayı, %24.2'sinin müzik dinlemeyi ve beşinci sırada % 30.4'ünün oranında bilgisayar kullanmayı tercih ettikleri görülmüştür. Kız öğrenciler ise, % 33.3 ile voleybol branşını ilk tercih olarak işaretlemişlerdir. Bu sırayı % 16.3 oranı ile tiyatro, % 24.4 oranı ile müzik dinleme, % 16.5 oranı ile dans etmeyi ve % 27.2 oranı ile de bilgisayar kullanmayı tercih ettikleri saptanmıştır.

İstanbul Üniversitesi Erkek öğrencilerinin, birinci ve ikinci sırada futbol ve fitnes branşlarını seçmeleri, Karadeniz Teknik Üniversitesi (KTÜ), Akdeniz Üniversitesi ve Dicle Üniversitesi erkek öğrencileri ile benzerlik göstermiştir. Araştırma yapılan diğer üniversite kız öğrencilerine göre İstanbul Üniversitesi kız öğrencilerinin % 16.3'ünün tiyatro etkinliğine daha fazla yönelmiş oldukları görülmektedir. Bu bilgilerden hareketle, öğrencilerin tiyatro etkinliğini seçmelerindeki sebeplerden bazıları, üniversitenin İstanbul'da olması ve birçok tiyatro ve tiyatro etkinliğinin bu şehirde yapılması sonuçlarına bağlanabilir.

Orta Doğu Teknik Üniversite 'si (ODTÜ) Erkek öğrencilerinin işaretledikleri etkinlik sıralaması sonuçlarına göre, % 48.9 'unun birinci sırada futbol branşını seçtiğinin, ikinci sırada % 27.6 oranı ile bilgisayar kullanmayı, % 17.0 oranı ile müzik dinlemeyi, üçüncü sırada % 15.7 oranı ile tavlta oynamayı ve beşinci sırada % 6.1 oranı ile de bisiklet kullanmayı tercih ettikleri görülmektedir. Bilgisayar kullanımının ODTÜ'deki Erkek öğrencilerin tercih sıralamasında ikinci sırada yer alması futbol branşından sonra bilgisayar kullanmaya yöneldikleri ve bunda da araştırma yapılan diğer üniversite erkek öğrencilerinden ayrıldıklarını ortaya koymaktadır. Bu bilgiden hareketle ODTÜ'deki bilgisayar laboratuvarların yeterli olması ve kullanımının kolaylığı sonucuna ulaşılabilir.

Bu çalışmada sonuç olarak, üniversite öğrencilerinin, bireysel girişimler sonucu gerçekleştirdikleri etkinlikler dışında, yoğun olarak okullar tarafından düzenlenen etkinliklere katıldıkları, etkinliklerin önemli bir bölümünde üniversite içinde buldukları ve üniversitelerde oluşturulan topluluk ve kulüpler aracılığıyla çeşitli etkinliklere yöneldikleri ve ilgi alanlarını belirlediği sonucuna ulaşılmıştır.

Ayrıca çalışmada elde edilen sonuçlara genel olarak bakıldığında öğrencilerin daha çok futbol, fitnes ve voleybol sporlarına yöneldikleri, bunun yanı sıra tiyatro, müzik dinlemek, tavlta oynamak ve bilgisayar kullanmak gibi etkinliklere zaman ayırdıkları görülmektedir. Bunlara ek olarak, kız öğrencilerin erkek öğrencilere göre aktif katılımlı etkinliklere daha az yöneldikleri, katıldıkları etkinliklere ayırdıkları sürelerin ise daha az olduğu belirlenmiştir.

Kız öğrencilerin katıldığı etkinliklerde bölgesel farklılıklar olduğu tespit edilmiştir. Akdeniz ve Ege Üniversitesi kız öğrencilerinin voleybol, tenis ve yüzme etkinliklerine katılırken, Atatürk ve Dicle Üniversitesi kız öğrencilerinin doğa yürüyüşüne katıldıkları görülmektedir. İstanbul Üniversitesi kız öğrencileri ise, voleybol ve tiyatro etkinliklerini tercih ettikleri şeklindedir.

Bu çalışma araştırmaya dahil edilen üniversite öğrencilerinin daha çok pasif etkinliklere katıldığını göstermektedir. Bu sonuç dikkate alınarak öğrencileri daha aktif etkinliklere yöneltecek programlar hazırlanması üniversite yönetimlerine önerilebilir. Ayrıca buna benzer bir araştırmanın farklı ülkelerdeki çeşitli üniversiteleri de kapsayacak şekilde genişletilerek, daha ayrıntılı karşılaştırma olanağı yaratılmasının yararlı olacağı düşünülmektedir.

KAYNAKLAR

1. **Balci, V.**, Ankara'daki Üniversite Öğrencilerinin Boş Zaman Etkinliklerine Katılımlarının Araştırılması, Milli Eğitim, Kültür ve Sanat Dergisi, Bahar, 158, 161-173. 2003
2. **Özdağ, S.**, Yerel Yönetimlerde (Belediyelerde) Rekreatif Etkinliklerin Yeri ve Önemi Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Ankara.s.131. 1996
3. **Sezgin, S.**, Türk Toplumunun Rekreasyon Alışkanlıkları. İstanbul Örneği, Marmara Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Doktora Tezi, s.2,3. İstanbul,1987
4. **Koral, D.**, Avrupa Topluluğu Ülkelerinde Spor ve Rekreasyonun Organizasyonu ve Bunun Türkiye'de Uygulaması Üzerine Bir Araştırma. Ankara Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, Peyzaj Mimarlığı Anabilim Dalı,.s.105. Ankara ,1993
5. **Harold, M.D., Brightbill, C. K.**, State Recreation Organization and Administration. State Government and Recreation, Recreation-A Government Responsibility, p.4,6. Newyork ,1950
6. **Karaküçük, S.**, Boş Zamanları Değerlendirme ve Sporun Topluma Yaygınlaştırılması. Spor Yorum Dergisi, Şubat, s.22,23. Ankara, 1993
7. **Karaküçük, S.**, Rekreasyon Boş Zamanları Değerlendirme Kavram, Kapsam ve Bir Araştırma, Gazi Üniversitesi, Beden Eğitimi Spor Yüksek Okulu, s.12-103, 177-190,273-303. Ankara ,1995
8. **Karaküçük, S.**, Rekreasyon, Boş Zamanları Değerlendirme, Kavram, Kapsam ve Araştırma. 2.Baskı, s.1-117. Ankara ,1997
9. **Kraus, R.G.**, Recreation Program Planning Today, Scott, Foresman and Company, s.32, London. 1985
10. **Kılbaş, Ş.**, Rekreasyon. Anaca Yayınları. 1.Baskı. Aralık, S. 20, 49, 70,71,149, Adana.,2001
11. **Means, L.E.**, Intramural. Their Organization and Administration, Prentice Hall, Inc, Englewood Cliffs, N.J, s.19. USA. 1973